

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Σύμφωνα με τους συντάκτες του Κειμένου 1, επέρχονται αλλαγές στην αντίληψη του χρόνου κατά τη διάρκεια της ανεργίας. Οι έρευνες αναδεικνύουν την έννοια της διάρρηξης του χρονικού πλαισίου, δηλαδή, εξαιτίας των ελάχιστων καθημερινών συμβάντων, να είναι ανάλογα ελλιπής και προβληματική και η αντίληψη του χρόνου. Εφόσον εκλείπει η εργασία, που νοηματοδοτεί τον ελεύθερο χρόνο, η καθημερινότητα χωρίς εργασία δημιουργεί το αίσθημα του κενού.

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Στην 3η και 4η παράγραφο του Κειμένου 1 οι συντάκτες επιλέγουν να οργανώσουν το κείμενό τους στηριζόμενοι σε στοιχεία άλλων μελετών. Προτάσσουν αυτά τα στοιχεία, γιατί αποτελούν τεκμήρια και με αυτόν τον τρόπο θεμελιώνουν λογικά και αντικειμενικά τα επιχειρήματά τους. Επιπλέον, επιτυγχάνουν σε υψηλότερο βαθμό την πειθώ του αναγνώστη, οπότε τα τεκμήρια έχουν μεγαλύτερη επικοινωνιακή αποτελεσματικότητα.

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Τα σημεία στίξης δηλώνουν:

- α. τα εισαγωγικά: «κοινωνική αποειδίκευση» του ατόμου (2η παράγραφος): επιστημονικός όρος
- β. η παρένθεση: (οικογενειακό, συγγενικό, φιλικό) (3η παράγραφος) : επεξήγηση, διευκρίνιση του οικείου περιβάλλοντος που προηγείται
- γ. τα εισαγωγικά: η εργασία που «καταβροχθίζει τη ζωή» (4η παράγραφος): μεταφορική χρήση της γλώσσας.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Το ποιητικό υποκείμενο δηλώνει πως σκέφτεται τους γέρους ναυτικούς. Του δημιουργούν έντονα συναισθήματα, διότι «ανώφελοι και άνεργοι περνούνε· που είναι σαν ξένοι στη ζωή τη γύρω τους. Συναισθάνεται την ψυχική τους κατάσταση και θεωρεί πως «στο νησί τους σα φυλακισμένοι, που σέρνονται σκυφτοί και λιγομίλητοι». Το ποιητικό υποκείμενο υπονοεί πως η νοσταλγία της θαλασσινής ζωής και των ταξιδιών ωθεί τους γέρους ναυτικούς να κατεβαίνουν κάθε μέρα στο λιμάνι, να μιλούν για τον καιρό, έστω κι αν δεν ταξιδέψουν, να φορούν τα ναυτικά τους ρούχα. Επομένως, η αγάπη για τη δουλειά τους και τη θάλασσα, η έλλειψη που νιώθουν μακριά από τα θαλασσινά ταξίδια, κάνει τους γέρους ναυτικούς να διατηρούν ακόμη και τις κινήσεις του πρότερου βίου τους (όταν περπατάν, σκαμπανεβάζουνε σα μέσα σε καράβι ακόμα να 'ναι). Οι τελευταίοι στίχοι υποδηλώνουν πως αυτό που έχουν να μοιραστούν οι γέροι ναυτικοί με τους οικείους τους είναι οι ναυτικές εμπειρίες τους. Τα χάρτινα караβάκια που δημιουργούν φανερώνουν τη βαθιά τους αγάπη για το επάγγελμα που δεν ασκούν πια.

Ο/Η μαθητής/μαθήτρια καλείται ανάλογα με την αναγνωστική ανταπόκριση να εκφράσει τα συναισθήματά του/της.